

INCĂLȚĂMINTEA

A CIPŐ

DER SCHUH

Redactor - Szerkesztő:

L. DÁNÉR L.

III

Redacția - Szerkesztőség:

BRAȘOV ȘIRUL INULUI 26
L E N S O R 26



Com. revistei - Lapbizottság
Zeitungskomität:

L. Kun, Brașov

I. Brânzeo, Brașov A. Kristóf, Brașov

J. Golnhoffer „ A. Balog „

A. Rätz „ R. Muerth „

A. Bíró „ I. Dávid „

A. Bădoez „ P. Balló „

C. Andrási „ A. Dávid „

I. Jakner, Cluj L. Biriș, Cluj

Gh. Barabás, T. Mureș

N. Schmidt, Arad

I. Füleky, Timișoara

A. Laczkovits, Sighișoara

A. Ortner, Arad Adoc A., Arad

Cassier

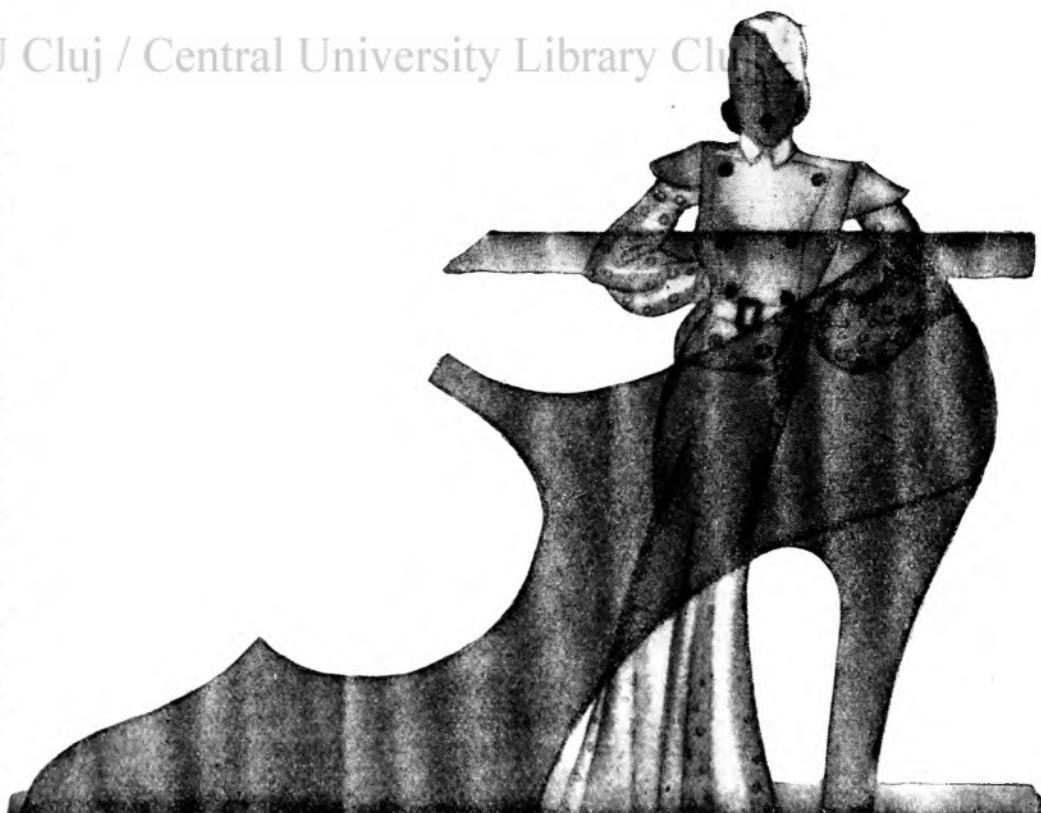
GOLNHOFFER J., Brașov

Prundul Rozetor No. 2.



Abonamentul pe un an
Előfizetés egy évre 120L.
Abonament auf ein Jahr

Pentr. intreprinderii
Vállalatoknak 1000L.
Für Unternehmung.



Revista oficială a Asociației Meseriașilor de Incălțăminte din Transilvania, Banat, Crișan și Maramureș.

Az Erdély-, Bánát-, Körösvidék és Máramarosi Lábbelikészítők Szövetségének Hivatalos-Lapja.

Fachblatt des Siebenbürger, Banater, Kreischer und Maramurescher Schumacher-Verbandes.



INTREPRINDERILE Grigore Alexandrescu S. A.

FABRICĂ DE PIELĂRIE București V., Splaiul Unirii 96.

Produse recunoscute de calitate superioară.

Adresa telegrafică: „GRALEX” București.

DEPOZITE: Cluj: Magazinul Ede Simon, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: Magazinul A. Schwarz & Co. B.-dul Reg. Maria 17.
Cernăuți: Magazinul Jacob Rösler & Fii, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Magazinul Pielărie Folb, Str. Piața Nouă 226.



Grigore Alexandrescu

BCU Cluj **MÜVEK R. T.** Library Cluj

BŐRGYÁRAI, București V., Splaiul Unirii 96.

Gyártmányai elismerten a legjobb minőségűek.

Sürgöncim: „GRALEX” București.

LERAKATOK: Cluj: Ede Simon raktára, Str. St. O. Iosif. No. 1.
Arad: A. Schwartz & Co. raktára, B.-dul Regina Maria 17.
Cernăuți: Jacob Rösler és Fiai, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Folb börkereskedés, Str. Piața Nouă 226.



UNTERNEHMUNG Grigore Alexandrescu A. G.

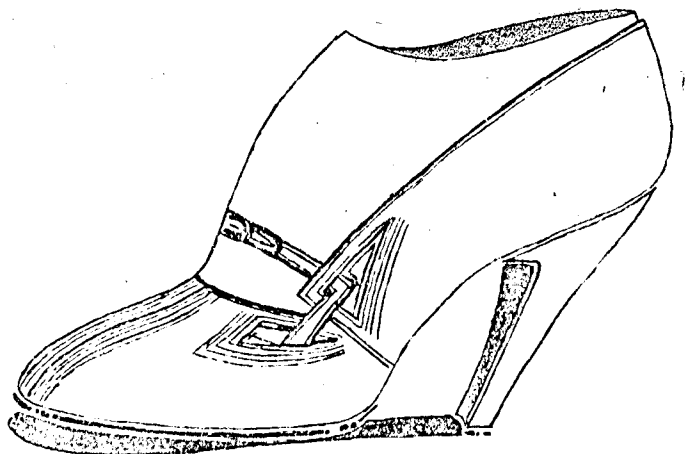
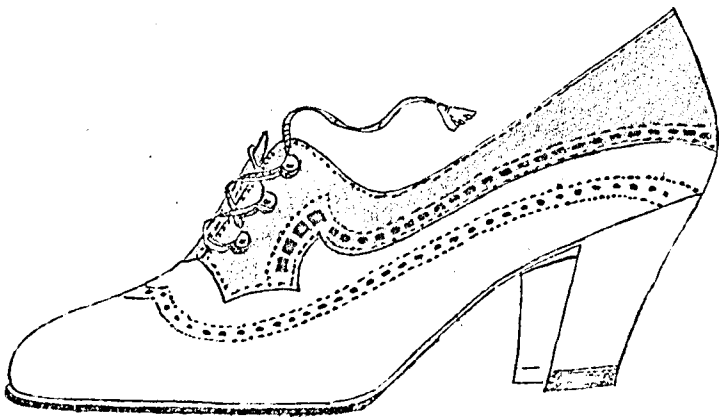
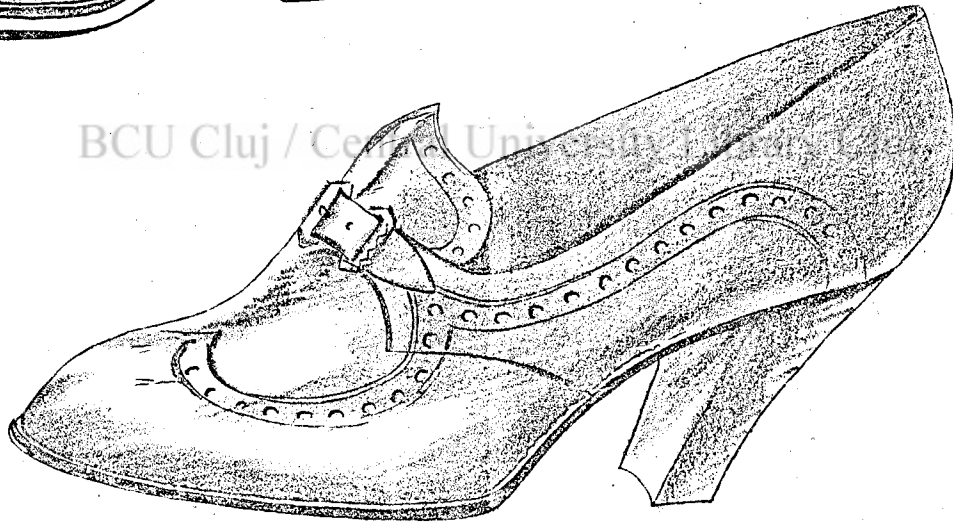
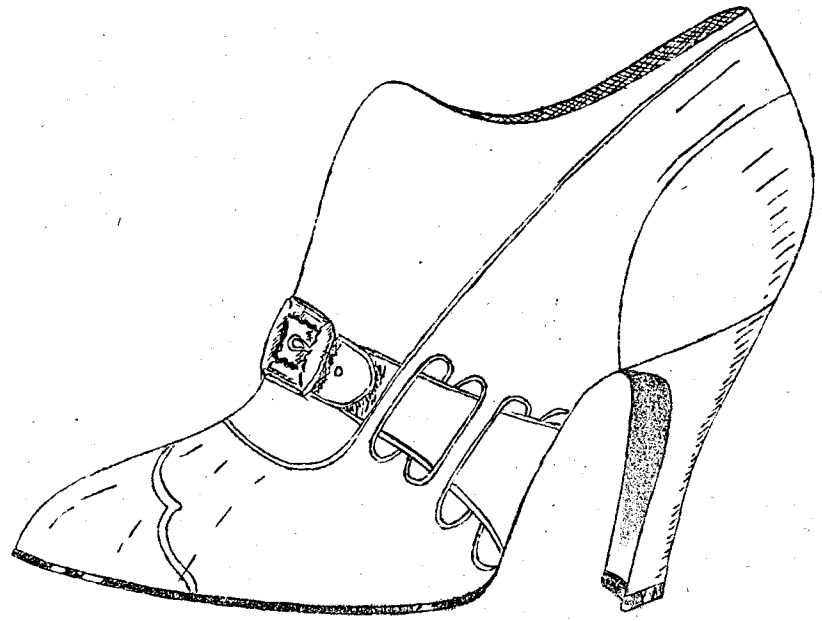
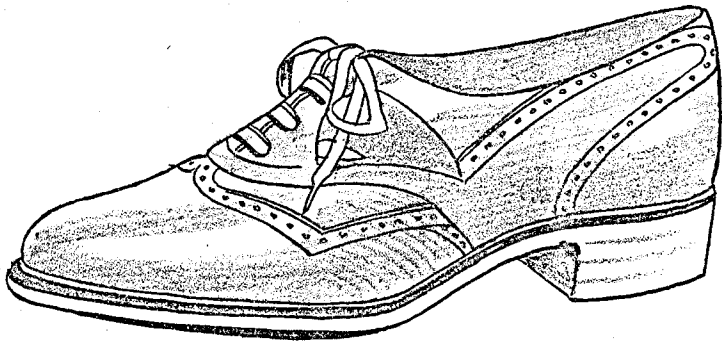
LEDERWARENFABRIK, București V., Splaiul Unirii 96.

Erzeugnisse von anerkannt bester Qualität.

Telegraphische Adresse: „GRALEX” București.

L A G E R: Cluj: Eduard Simon, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: A. Schwartz & Co., B.-dul Reg. Maria 17.
Cernăuți: J. Rösler u. Söhne, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Lederhandlung Folb, Str. Piața Nouă 226.

INCĂLTĂMINTEA — A CIPŐ
DER SCHUH
No. 7 sz.



BCU Cluj / Centrul de Cercetare

INCĂLȚĂMINTEA

Revista oficioasă a Asociației Meseriașilor de încălțăminte din Transilvania,
Banat, Crișana și Maramureș

Un nou strigăt de durere

al micilor meseriași la congresul de Sighișoara. Și la această adunare de meseriași, ca și la toate celelalte de acest fel, s'au auzit din toate părțile numai plângeri, acușări și strigăte de durere și de des-nădejde. Am auzit strigătul de ajutor al colegilor noștri, cari țipau desperați sub povara presiunii diferitelor impozite; am auzit acușele aduse neorânduului extraordinare a chestiunilor asigurărilor sociale; am auzit scâncetele micilor oameni din provincie, zdrobiți sub povara datoriilor; am auzit, . . . dar ce n'am auzit, ce n'am văzut? Doar cu toții suferim de aceleași neajunsuri și metehne și nu este nevoie să zgândărim rănile: știm cu toți ce ne doare. Va avea însă vre-un rezultat acest nou congres? Căci dela Sighișoara drumul este foarte lung la București, iar prin ușile, căptușite cu perne, rar poate străbate strigătul după ajutor al meseriașului. Totuși trebuie să se facă ceva. Pe agricultori, legea conversiunii i-a scos din situația de mizerie: pentruce nu este ajutată în fine și nenorociții meseriași ai țării. Aceia, cari tot cu munca mâinilor lor procură statului veniturile impozitelor, pentru susținerea lui. O privire în registrul cel mare, principul ne poate arăta imediat și clar, că o mare parte a sarcinilor țării este suportată tocmai de micii meseriași și de micii comercianți. Pentru ce deci să fie aceștia cei mai vitregi fii ai țării. Am auzit vorbinduse despre faptul, că meseriași, cari prin munca mâinilor lor susțin o familie de 5-6 membri, plătesc un impozit mai mare, decât un proprietar de pământ cu 20 de jugări. Am mai auzit spunându-se, că unuia și altuia i-au luat și perna din urmă de sub cap. Pentruce așadară nu se schimbă aceste situații imposibile. Pentru-ce se intenționează a mai îngreuna scartea insuportabilă a populației, prin noi sarcini, prin noi obligațiuni, câtă vreme tocmai această pătură socială este cea mai loială, mai de încredere, așa cum a fost totdeauna. Căci doar nici-un regim, nici-un guvernământ nu poate avea interesul să-și ucidă propria sa industrie mică. La stabilirea noilor impozite, autoritățile financiare să fie cu considerare față de greaua situație a meseriașilor. Să recunoască imposibilitatea de a lucra cu mâinile legate în obezi; că în umbra pressei impozitelor, în strânsoarea funiei sarcinilor publice și ultima picătură de energie îi părăsește pe bieții oameni și îi face să incremească.

Cerem un tratament mai echitabil față de meseriași.



Congresul meseriaşilor din Sighișoara.

Meseriaşii cer autonomia Casei Cercuale și ștergerea restanțelor de impozite.

La 24 Iulie Uniunea meseriaşilor și micilor comercianți din România și-a ținut congresul provincial din Ardeal, în Sighișoara, în sala festivă a Primăriei. La imponenta adunare s'au prezentat circa 300 de delegați din regiunile Ardealului, Banatului, Maramureşului, spre a-și debata plângerile și a-și afla remediile necazurilor lor.

Adunarea a condus-o senatorul Samoilă, președintele asociației, în prezența reprezentanților din Sighișoara. În vorbirea sa de deschidere, Samoilă a accentuat, că ce privește apărarea intereselor meseriaşilor, nu cunoaște deosebiri de naționalitate pentru că cu toții avem aceleași plângeri și necazuri.

Asigurările sociale.

După ascultarea vorbirilor de deschidere, a luat cuvântul colegul nostru Laczkovits Albert, care într'un discurs bine preparat, a expus starea chestiunilor asigurărilor sociale. Înainte de toate a protestat în contra faptului, că statul silește pe meseriași să se înscrie la o asigurare, care este o chestiune particulară a fiecăruia. Legea respectivă trebuie modificată în așa fel, că fiecare să se poată înscrie în clasa în care dorește și dacă nu vrea să se înscrie, să nu poată fi constrâns de nimeni. Apoi cere autonomie pentru Casa Cercuală și în legătură cu aceasta arată o serie de abuzuri, cari în Sighișoara amaresc viața meseriaşilor noștri. Inspectorul prezent, al Casei Cercuale Asigurare, a luat cunoștință, scandalizat, acușările aduse și a promis, că va ordona cea mai severă anchetă în aceste chestiuni. Expunerile colegului nostru Laczkovits congresul le-a primit, în totul, cu mari aprobări.

Cerem autonomie.

Jakab Joan, delegatul Brașovului, a expus în fața congresului plângerea noastră referitoare la grozava sarcină ce apasă asupra

meseriaşilor, prin ordonanța, în baza căreia ajutorul întâi săptămânal al calfei bolnave se achită de către patron. Această dispozițiune, în afară de faptul că este complet nefondată, ea mai dă ocazie la o serie întreagă de abuzuri. La propunerea lui Jakab Joan congresul se pronunță, că protestează la constrângerea maieștrilor independenți de a se înscrie la Casa Cercuală, și în contra achitării taxei pe întâia săptămână a calfei bolnave și cere ca autoritățile competente să restituie autonomia Casei Cercuale.

Impositele.

Raportorul următor, Ațelean Basil (Sighișoara) expune chestiunea nedreptăților de impunere. El arată în amănunt principiile imposibile, în baza cărora sunt impuși meseriașii. Arată că nici una din straturile sociale ale țării nu se află sub o provară atât de grea, ca și noi. Un econom care posedă un teritoriu de pământ de 20 - 30 jugăre, plătește cu mult mai puțin impozite, decât acel mic industriaș, care își susține familia, fără nici-o callă, sau fără ucenic, numai din munca mâinilor sale. Clasa agricultorilor a fost ajutată și clasa meseriaşilor? Pentru ce este tratată atât de vitreg această clasă? I se ia și ultima pernă, i se ia și ultima bucată de pâine din casă, fără ca cineva să-și bată capul cu plângerile și necazurile ei, atât de mari.

Calapoade la

Iosif NAGY József

kaptafa- és sánfa készítő

BRAȘOV, Strada Lungă No. 124.

Cuvântarea lui Atelean a fost urmată de o discuție foarte aprinsă și puternică. Între alții au luat cuvântul Kocsis, delegatul Sătmăruului, Aldea Joan și Jakab Joan, delegații Brașovului, precum și președintele asociației pantofarilor, redactorul foii noastre.

Cu toții au constatat situația imposibilă, actuală. La propunerea lui Jakab Joan congresul hotărăște a porni o acțiune în sensul ca să se șteargă impostele restante de până la întâi Aprilie 1935 și la stabilirea noilor imposte să se aibă în considerare greutatea ce devin tot mai mari, precum și împrejurările de trai schimbate etc.

Senatorul Samoilă expune noua lege industrială, apoi Cirebea, delegatul Sibiului, face o expunere asupra problemei Camerei de Muncă. În fine Laczkovits Albert raportează despre chestiunile conversiunii.

Congresul din Sighișoara a dovedit din nou, că micii industriași din România se află într-o situație gravă și că această situație trebuie schimbată. Suntem curioși dacă strigătul nostru de ajutor, care s'a auzit acum, va avea vre-un rezultat sau nu.

După închiderea adunării generale grupa pantofarilor a ținut o ședință separată, în care s'au desbătut problemele noastre speciale. Între altele s'a pus în evedință din nou pericolul, care amănință brânza noastră din partea încălțămintelor de cauciuc. Dacă guvernul nu va face nimic nici în anul acesta pentru sporirea taxei vamale asupra importului încălțămintelor de cauciuc și astfel pentru restituirea echilibrului normal de prețuri, atunci iarna ce va veni va împinge pe meseriașii de piele într-o situație și mai dezastruoasă, decât cea de până acum.

Vom mai reveni asupra desbaterii amănunțite a acestei chestiuni.

VARA!

*Ori cât de umed e pe stradă,
Pe ploaie sau chiar pe zăpadă,
Cu tălpi și tocuri PALMA frate,
Îți aperi scumpa sănătate.*

Pentru cei în restanță cu plata impozitelor

Cum se face o verificare a situației fiscale personale?

Încă o mare parte din contribuabili au de plată rămășițe de 2—3—4 ani în urmă.

În general aceste sume urmărite global sub titlu de rămășițe sunt departe de a fi reale și majoritate sunt încărcat peste datoria reală.

Încărcările de debite în roluri în general provin din reaua organizarea a serviciilor de percepere a contabilității defectuoase ce se face și a neglijenței funcționarilor respectivi și iată cum:

1. Prin raportarea greșită a rămășiței dela an la an.

2. Prin operare de plăți la roluri vechi, fără a fi aduse la cele noi în momentul când s'a adus debitul.

3. Prin greșirea cifrelor la trecerea în roluri, când se trece debitul.

Prin calculări de dobânzi de două ori asupra aceluiași timp și aceiași sumă de către doi operatori separați care se schimbă din când în când...

4. Prin neoperare de scăderi fie a celor pe cale administrativă fie pe cale de apel, nefiind operate decât la matricolă.

5. Aceste căzăminte se întâmplă să nu fie operate nici chiar în matricolă, astfel că se impune verificare dela dosar, matricolă și apoi la rol.

Am dat numai câteva cauze cărora se datoresc încărcările de debite pe cari nu oricine le observă.

Cum se procedează cu verificarea?

Se studiază amănunțit dosarul cu procese-verbale de clădiri, comerț, profesie etc. și a deciziilor ce le conțin, notându-se tot ce privește impunerile anilor pentru care se face verificarea.

Se trece apoi la matricola serviciu de constatare, de unde se va scoate un extract de impozitele înscrise pe categorii și pe fonduri pe un tablou.

După ce s'a luat această situație se verifică cu notele luate din dosar și dacă se constată diferențe prin neoperare la matricolă se va cere imediat rectificare.

Se trece apoi la rol după care se scoate un tablou la fel cu cel dela constatare plus suma totală achitată în comptul acestor debite.

Aceste două tablouri se confruntă cu ușurință și se poate vedea, dacă este debități mai mari la rol.

Odată confruntarea făcută se trece la verificarea debitului din tablou de pe rol cu suma achitată în cont, prezentând creditul, iar ce rămâne este bun de plată, și orice diferența ar rezulta în plus, trebuiesc imediat semnalate pentru a se face rectificările.

Aceste verificări le pot face și cei cari sunt achitați la zi, pentru a vedea dacă au achitat în plus (cazuri foarte frecvente).

Din istoria universală al comerțului.

5 Iunie 1834. Niște aurari din Georgia, provincie americană, au descoperit în subsol un sat indian, care se compunea din 34 de case. Documentele dovedesc că acum 100 de ani acest ținut era locuit de comercianți indieni.

10 Iunie 1788, Prima adunare a „Societății

Africane“ la Londra, prezidată de lordul Londonderry „Tendința noastră e dezvoltarea comerțului britanic în Africa. Să nu uitați că Anglia e un stat comercial. Calculările noastre trebuiesc făcute cu apăsie, cu un calm egoism și cu creion în mână. Așa face un comerciant bun . . .“

23 Iunie 1784. Impăratul Josif al II-lea în delegația cetățenilor: „Statue nu î-mi veși putea ridica la Buda, decât după ce comerțul și industria a înflorit și prosperează economia publică . . .“

1 Iunie 1526. Regele Ludovic al II-lea reglementează prețul alimentelor: „ . . . 1 bou 12 fr., o vacă cu vițel 6 fr., 1 chintal de slănină 1 fr., un vițel 34 denari . . .“

20 Iunie 1440. Srisoarea reginei Elisabeta văduvă către un pecuniar: „Azi la ora patru vino la mine. Să aduci și coroana mea pusă în gaj. Îți dau în schimb un înscris de datorie de 4000 franci. O poți face, căci pentru coroană am primit dela d-ta 2500 fr. . . .“

Wagner Károly Th.

timárgyára

Hălchiu — Hőltövény — Hetsdorf

(jud. Brașov)

szállit:

talpat, sport és bélesbörököt

Tăbăcăria Națională S. A. R.

Industria pentru Tăbăcărie

B u c u r e ș t i

Cont Virament Banca Naț. No. 99. — Telefon No. 376/29

Reprezentanța Generală pentru Transylvania, Banat și Bucovina:

M. Marmorstein
CLUJ, C. Reg. Ferd. 103

Alex. Marmorstein
TURDA, Ioan Rațiu 107

Informațiuni

55 de milioane ghetete de casă, producția Germaniei. Asociația fabricilor de ghetete de casă din Germania și-a publicat de curând darea sa de seamă pe anul 1934/35. Din aceasta reiese clar că în ce privește acest articol se constată o dezvoltare conjuncturală extraordinară de mare. În comparație cu anul 1932 sporirea numărului perechilor este de 40 de procente, iar față de anul 1933, ea este de 25 de procente. În anul 1934 producția a ajuns la 55 milioane perechi, ca în anul 1929. Exportul din anul 1934 el a scăzut la jumătate, așa încât dezvoltarea se datorește exclusiv sporirii consumului intern.

Atac în contra soc. „Bata” în parlamentul englez. În toate țările unde s'a instalat societatea pe acțiuni Bata, concurența necruțătoare a acestei firmei ceho-slovace a trezit peste tot un explicabil resentiment, și din acest motiv ea este expusă atacurilor potrivnice. Conform unei informațiuni din Londra, sistemul de plată al societatea Bata a fost adus, recent, în discuția parlamentului englez. Secretarul de stat al Ministerului Muncii însă a luat în apărare societatea Bata și a declarat, că obligațiunile luate asupra ei de soc. Bata nu cuprind faptul ca ea să nu poată concura cu firmele engleze.

Cea mai mare cizmă din lume. În Frankfurt se va prezenta, cu ocazia unui convoi de solemnitate, cea mai mare cizmă din lume, pe care a confecționat o asociația pantofarilor saxoni din Böbeln, cu prilejul aniversării de 600 de ani dela înființarea ei. Cu mari sacrificii au confecționat uriașa cizmă. Numai pentru partea superioară, vor întrebuința pielea dela 10 vaci, iar greutatea tălpilor este de 481 de funți. Înălțimea cizmei este de 5 metri. Această cizmă, cea mai mare din lume, a fost confecționată de șase maistri, cu calfele lor, în timp de șase luni. Pentru prepararea cizmei a fost nevoie 750 de ore de muncă.

Concurs de durata ghetelor. Foaia Vjecsernaja Moscova a aranjat un concurs original, al cărui scop a fost să pună la încercare durabilitatea ghetelor rusești. La acest concurs au luat parte opt pantofari, iar datorita concurențelor era să parcurgă pe jos, încălțați cu ghetete făcute de ei, drumul dintre Moscova și Leningrad, de 735 de kilometri. Ghetetele a 6 participanți s'au rupt deja după un drum de 100 de kilometri și numai celorlalți doi le-a reușit să facă drumul lung, pe jos, care a durat șaptesprezece zile. Foaie constată, că ghetetele confecționate în Rusia se pot purta, în medie, 60-80 de zile.

Situația economică universală văzută din două statistici. Statistica înspăimântătoare al unei reviste științifice Pariziene:

In anul 1934 au murit de foame două milioane

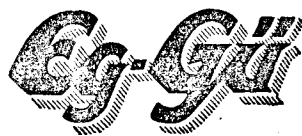
patrusutemii de oameni, iar din cauza mizeriei s'au sinucis un million douăsutemii. Tot în acest an s'au distrus un milion de vagoane de grâu, 27 mii vagoane de cafea, 258 milioane kg. zahăr, 26 milioane kg. de orez și 25 milioane kg. de carne căci nu s'au putut vinde sau să se oprească scăderea prețurilor.

Cele de mai sus sunt stabilite din statistica declarată pe față a cincizeci de state.

Acest fenomen nu e nou, am mai auzit de ea: însă în ultimul timp aceste numere au crescut colosal.

La un pol muritorii de foame, la celălalt „surplusul” de marfă aruncat în mare.

Dacă acum o generație ar fi prorocit cineva astfel de lucruri ar fi fost internat la un ospiciu de nebuni: în timp ce azi cei ce o fac sunt la cârma vieții politice.



Un mijloc de economie.

Milioni economisesc, îngrijind încălțăminte cu renumita pasta Eg-Gü, deoarece necesită o cantitate foarte mică pentru a obține cel mai perfect lustru fără pete și fără schimbarea culorii. Gheata îngrijită din prima zi cu Eg-Gü are totdeauna o speranță nouă și e ferită contra intemperiilor. Gheata de toate zilele devine mai mlădioasă, primind apa-reța unei ghetete mai fine. Crema în tuburi este curată, practică, economică, și ultimul rest este proaspăt. Cine întrebuințează Eg-Gü, poartă cele mai frumoase ghetete.

Producătorul singur pentru România: Schlesinger & Co., Eg-Gü Uzina Chimică, Timișoara II.

Ein Tag der Sparsamkeit.

Millionen sparen, denn sie alle pflegen ihre Schuhe mit dem weltbekanntem Eg-Gü, wovon die geringste Menge genügt lackähnlichen, dauerhaften Hochglanz zu erzeugen fleckenfrei und ohne Farbenänderung. Vom ersten Tage an nur mit Eg-Gü gepflegte Schuhe behalten ihr frisches Aussehen und sind gegen Witterungseinflüsse geschützt. Ein billiger Alltagsschuh wird veredelt und wirkt, wie ein besserer Schuh. Die Tubenpackung ist sauber, frisch, sparsam, die Creme bleibt bis zum letzten Rest frisch. „Die schönsten Schuhe trägt, wer mit Eg-Gü sie pflegt“.

Alleiniger Hersteller für Rumänien: Schlesinger & Co., Eg-Gü Chemisches Werk, Timișoara II.

A takarékoság utja.

Milliók takarítanak meg pénzt, mert cipőiket a világhírű Eg-Gü-vel kezelik, melyből a legesekélyebb mennyiség ad lakkszerű tartós tükörfényt foltmentesen, színváltoztatás nélkül. Az első hordástól kezdve csak Eg-Gü-vel kezelt cipők megtartják frissességüket és védve vannak az időjárás kihatásai ellen. Az olcsó köznapi cipő finomabb cipő benyomását kelti. A tubusomagolás tiszta, praktikus és takarékos, a krém utolsó maradékáig friss marad. Legszébb cipőket az hord, aki azokat Eg-Gü-vel kezeli.

Egyedüli előállítója Románia részére: Schlesinger & Co., Eg-Gü Vegyipar, Timișoara II.

A C I P Ö

Az Erdély-, Bánát-, Kőrösvidék és Máramarosi Lábbelikészítők Szövetségének Hivatalos lapja

Ismét feljajdult

a kisiparosság a segesvári kongresszuson. Évtizedes sérelmek, közhellyé vált panaszok, nagy adag keserűség és reménytelenség halmozódtak össze ezen az iparos-gyűlésen is, mint minden ilyenfajta összejövetelen. Hallottuk az adóprés nyomása alatt kétségbeesetten kiabáló kartársaink segélykiáltását, hallottuk a társadalombiztosítási ügyek lehetetlen rendezetlenségét, hallottuk az adóságok terhétől elcsigázott vidéki kisemberek jaj-szavát, hallottuk . . . mindent hallottunk, mindent láttunk, hiszen mindannyiunkat ugyanazon kapcsok szorítanak és nem szükséges felpiszkálni a sebeket: ugyis tudjuk, hogy mi fáj. De vajjon lesz-e foganatja ennek az újabb kongresszusnak? Mert Segesvártól az út nagyon hosszú Bukarestig s a jól párnázott ajtók mögé ritkán jut el a kisember segélykiáltása. Pedig itt már tenni kell valamit. A földmivesosztályt a konverzió útján kiragadták a pusztulásból, miért nem akarnak már segíteni az ország szerencsétlen kisiparosságán is? Azokon, akik szintén két kezük munkájával szállítanak adót és verejtéket az Állam háztartásához? Hiszen csak bele kellene nézni a nagy főkönyvbe és azonnal világosan meg lehetne látni azt, hogy az ország terheinek nagyrészét épen a kisipar és a kiskereskedelem hordozza. Hát miért ez a legmostohább rétege az országnak? Hallottunk beszélni arról, hogy kisemberek, akik két kezük munkájával tartják fenn öt-hat tagu családjukat, nagyobb adót fizetnek egy húsz holdas gazdánál. Hallottunk beszélni arról, hogy ennek is, annak is elvitték az utolsó párnát a feje alól. Miért nem akarnak hát változtatni ezeken az állapotokon? Miért akarnak még újabb terheket, újabb kötelezettségeket ráerőszakolni arra a polgárságra, mely mindig a legmegbízhatóbb, leglojálisabb állampolgár-réteg volt? Hiszen nem lehet semmiféle rezsimnek, semmiféle kormányzatnak érdeke az, hogy megfojtsa a saját kisiparát. Az új adókiivetéseknél legyenek tekintettel a pénzügyi hatóságok a nehéz helyzetre. Lássák be azt, hogy guzsbakötött kézzel nem lehet dolgozni, hogy az adóprés árnyékában, az adó-kötél szorítása közben még az a maradék energia is elhagyja az embereket, ami eddig fűtötte őket. Méltányosabb elbánást kérünk a kisiparral szemben!



Kisiparos-kongresszus Segesváron.

A betegsegélyző autonomiáját és a hátrálékos adók eltörlését kéri a kisiparosság.

Julius 24-én tartotta meg a romániai kisiparosok és kiskereskedők szövetsége erdélyrészi kongresszusát Segesváron a városháza dísztermében. Az impozáns gyűlésen mintegy 300 kiküldött jelent meg Erdély, Bánát és Máramaros vidékéről, hogy megvitassák sérelmeiket és orvoslást keressenek bajainkra.

A gyűlést Samoila szenátor, a szövetség elnöke vezette le a segesvári hatóságok képviselőinek jelenlétében. Samoila megnyitó beszédében kihangsúlyozta, hogy a kisiparosság érdekeinek védelmében nem ismer nemzetiségi különbséget, mert mindannyiunknak ugyanazok a sérelmeink és a fájdalmaink.

A társadalombiztosító.

Az elhangzott üdvözlő beszédek után Laczkovits Albert kartársunk emelkedett szólásra, aki alaposan felkészült előadásában a társadalombiztosítási ügyek helyzetét ismertette. Mindenekelőtt kifogásolta azt, hogy az állam bekényszerítse a kisiparosságot egy olyan biztosításba, mely mindenkinek a magánügye. Oda kellene módosítani a vonatkozó törvényt, hogy kiki abba az osztályba iratkozhasson, amelybe akar s ha egyáltalán nem akar beiratkozni, akkor senki ne kényszerithesse. A továbbiak során kéri a betegsegélyző autonomiáját s ezzel kapcsolatban rámutat egy csomó visszaélésre, melyek Segesváron megkeserítik iparostársaink életét. A jelenlevő betegsegélyzőpénztári főfelügyelő nagy megbotránkozással vette tudomásul a vádat s megígérte, hogy a legszigorubb vizsgálatot fogja elrendelni ezekben az ügyekben. Laczkovits kartársunk előadását mindenben nagy helyesléssel fogadta a kongresszus.

Autonomiát kérünk.

Jakab János brassói kiküldött azt a sérelmünket tárta a plénum elé, miszerint óriási terhet ró a kisiparosságra ama rendelet, mely a munkaadóval fizeteti ki a beteg segéd első heti segélyét. Eme rendelkezés amellott, hogy teljesen indokolatlan, ráadásul rengeteg visszaélésre is alkalmat ad. Jakab János indítványára a kongresszus kimondja, hogy tiltakozik az önálló mesterek betegsegélyzőbe való kényszerítése, a beteg segéd első heti díjkifizetése ellen s kéri az illetékes hatóságokat, hogy adja vissza a betegsegélyzők autonomiáját.

Az adó.

A következő előadó, Atelean Basil (Segesvár) az adósérelmeket tárgyalja. Hosszasan ismerteti azon lehetetlen elveket, melyeknek alapján a kisiparosokat

megadózzák. Fölvázolja azt, hogy az ország egyetlen néprétege sincs oly súlyos terhek alatt, mint mi. Egy husz-harminc holdas földbirtokkal rendelkező gazda sokkal kevesebb adót fizet, mint az a kisiparos, aki egyetlen segéd, vagy inas nélkül két keze munkájával tartja el családját. A földmives osztályon mindenféle módon segítettek. Miért nem segítenek a kisiparosságon is? Miért kezelik ezt a réteget a legmoshóbban? Elviszik az utolsó párnát, az utolsó falat kenyeret a házainkból, anélkül, hogy bárki is törődne súlyos sérelmeinkkel.

Atelean felszólalását hatalmas, szenvedélyes hangvita követte. Többek között felszóltak Kocsis szatmári, Aldea János és Jakab János brassói kiküldöttek is, valamint a Lábbelikészítők Szövetségének elnöke, lapunk szerkesztője is. Valamennyien a tart-hatatlan helyzetet ecsetelték. A kongresszus Jakab János javaslatára elhatározta, hogy akciót indít az-irányban, hogy az 1935 április elsejéig hátrálékos adókat töröljék s az új adókiivetéseknél méltányolják a mindegyre súlyosbodó nehézségeket, a megváltozott életviszonyokat stb.

Samoila szenátor az új ipartörvényt ismerteti, majd Cirebea szebeni kiküldött a munkakamara ügyek-ről tart előadást. Végül Laczkovits Albert a konverziós-ügyekről referál.

A segesvári kongresszus ismételten bebizonyította azt, hogy a romániai kisiparosság súlyos helyzetben van és hogy ezen a helyzeten változtatni kell. Kiváncsiak vagyunk, hogy lesz-e valami foganatja ama segélykiáltásoknak, melyek innen elhangzottak.

A gummicipők.

A közgyűlés lezárása után a lábbelikészítők csoportja egy külön értekezletet tartott, melyen a mi speciális kérdéseinket tárgyalták meg. Többek között ismét előtérbe került az a veszély, mely szakmánkat a gummicipők részéről fenyegeti. Ha a kormány az idén sem tesz semmit a gummicipők behozatali vámjának felemelésére s ezzel a normális áregyensúly helyrebillentésére, akkor a következő tél még katasztrofálisabb helyzetbe juttatja a bőriparosságot, mint a tavalyi.

Ennek a kérdésnek a részletes letárgyalására még visszatérünk.

P á r t o l d

azokat a cégeket, melyek lapodban hirdetnek.

A szövetkezeti mozgalom története.

Írta: Dr. OBERDING JÓZSEF GYÖRGY.

(Folytatás)

A magyar szövetkezeti mozgalom.

A magyar szövetkezeti mozgalom eszmei irányítására és a magyar szövetkezeti intézmények érdekvépvételeire 1908. évben a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségét hívták életre, mely egyben összekötő szövetet alkot a magyar és külföldi szövetkezeti intézmények között.

A jelentős állami támogatást élvező magyar szövetkezeti mozgalom nagy lendületet vett a század elején s állandó fokozatos fejlődésben volt egészen a világháború kitöréséig. A békekötés után az egységes budapesti irányítás alatt álló magyar szövetkezeti mozgalom az ország feldarabolása folytán több részre hullott. Az utódállamoknak átadott területen élő magyarság szövetkezeti mozgalmá a budapesti központtól elszakadva magára maradt és egészen új, önálló életet kezdett.

Magyarország Romániához csatolt területén a békekötés idején 664 hitelszövetkezet és mintegy 600 Hangya szövetkezet működött, az előbbieket az O.K.H., az utóbbiakat meg a „Hangya” központ kötelékében. Hogy a régi központjuktól elszakadt szövetkezeteink működésüket tovább is zavartalanul folytathassák, új központokra volt szükségük. Így alapították meg az 1920. év folyamán a volt O.K.H. szövetkezetek a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségét, mint az erdélyi magyar hitelszövetkezetek új központját, a Hangya szövetkezetek meg a nagyenyedi „Hangya” fogyasztási szövetkezetek központját. Az erdélyi magyarság szövetkezeti mozgalmá azóta a két központ közvetlen irányítása és támogatása alatt áll. Szövetkezeteink száma ez idő szerint mintegy nyolcszázra rug, közel kétszáz ezer taggal. Szövetkezeteink túlnyomó többségét a hitel- és fogyasztási szövetkezetek képezik, de jelentős számban működnek tejszövetkezetek is, valamint mezőgazdasági és ipari szövetkezetek.

A múlt század elején megindult szövetkezeti mozgalom ma már világmozgalommá vált. Ma már nincs a Földnek egyetlen oly helye sem, hogy ahová a civilizáció és kultúra el nem jutott volna, ne találjon talajt a szövetkezeti mozgalom. A föld kerekességén működő szövetkezetek száma mintegy 600 ezerre rug 150 millió taggal. Ezt a 150 millió szövetkezeti tagot, akik közt az emberiség minden faja és nemzete megtalálható, a szövetkezeti világnézet testvéri kapcsolata fűzi össze, az a világnézet, mely az önzéssel, az öncélúsággal szemben a szolidaritást és az altruizmust hirdeti.

Mikor a szövetkezeti mozgalom megindult, kimondottan proletár mozgalom volt, ma már zászlója alá tömörült a kispolgárság és a középosztály is. Az ipari és mezőgazdasági munkásság, a kisiparos és kigazda épp oly támaszt talál benne a mindennapi létért folytatott küzdelmében, mint a kishivatalnok, vagy főtisztviselő, mert a szövetkezeti mozgalom nem az egyes társadalmi osztályok pozíciója ellen, hanem azok közös gazdasági jólétéért küzd. A szövetkezeti mozgalomnak ez az univerzálitása magyarázza meg azt is, hogy a szövetkezetek ép úgy megállják a helyüket a kommunista gazdasági rendszerben, mint a kapitalista gazdasági rendszerben, anélkül, hogy egyik gazdasági rendszer fennállását is veszélyeztetnék, mert ahogy nem irányul a szövetkezeti mozgalom az egyes társadalmi osztályok ellen, úgy nem irányul egy gazdasági rendszer ellen sem. A szövetkezeti mozgalom az ellentétes világnézetek és ellentétes gazdasági rendszerek közt is érvényre tudja juttatni eszméit, az egyeseknek az önség és kölcsönös támogatás útján való gazdasági megerősítését, mely által a társadalmat osztálykülönbség nélkül harmónikus egységbe foglalja az emberiség általános gazdasági haladása és gazdasági jólétének az előmozdítása érdekében.

(Folyt köv.)

„FURNITURA” S. A.

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 6, — Telefon: 1 15.

CSAK NAGYBANI ELADÁS!

Bőr- és cipőkellékek nagyban

Egyedárusítás és lerakat: — Alleinverkäufe und Niederlage:

Tanneries Lyonnaises: CHEWREAU

HEINRICH KLINGER: Cipőbélések — Schuhfutter, UNION: Pesti aranyesiriz — Budapesti Goldkleber, LEDOGA S. A., MILANO: Cserző anyagok — Gerbextrakte.

Standard Gummisarok és Gummicoupon
Gummiabsütze u. Gummicroupone.

WOLF & SOHN, Wien: Peerless Gloss. — REITTER, Cluj: Holznägel — Faszeg.

E cikkek minden jobb bőrkereskedésben kaphatók! = Diese Artikel sind in jeder besseren Lederhandlung zu haben!

Az erdélyi ipari céhek élete

Írta: Dr. VERESS ENDRE.

(Folytatás).

Legényszálló vagy Herberg.

A vándorló legény ha betért valamelyik városba, első kötelessége az volt, hogy a legények atyjánál jelentkezzen, mert a céh úgy intézkedett, hogy „a legény egy mesternél se keressen se tartson lakást, hanem a legények atyjánál és attól várjon az műdolgából, — és az olyan legényt egy mesterhez se vigyék, hanem ahová az apa adja vagy rendeli őt, tudniillik, amely mester először legényt kért.”

A vándorlegények részére a legényszálló volt berendezve. Mi volt az a legényszálló? A városba érkező legények, akik munkát kerestek, nem házalhattak úgy mint ma, hanem a céh által berendelt közös tanyájuk, ugynevezett szállás — (Herberg) volt egy arra választott mesternél, amely mestert a „legények atyjá”-nak nevezték. Sőt a céhszabály még azt is kimondotta, hogy az „apa” tartozzék neki három pénzért egy ételt adni, „ha pedig valamely legény költségtelen volna, az apa az legénynek hire nélkül két ételnél többet az olyan legény számára a ne adjon és mikor szolgálatra kél, az apának megfizessen.”

A szállástadó atyjával szemben minden legény kellő tisztelettel és engedelmisséggel tartozott viselkedni. Az ő rendeleteinek engedelmeskedni tartoztak.

Igen ám, a szigoruan fegyelmezett céhek idejében sem ment minden a megkivánt szabályok szerint, mert már akkor is szokás volt a jobb munkásokat elcsalogatni egyik mestertől a másikhoz, ami napjainkban épenséggel nem ritka, sőt a leggyakoribb eset. Napjainkban az ilyen cselekményeknek semmi komolyabb következménye nincs, de régen, a céhek idejében szigorú büntetések terhe mellett volt tilos valamelyik mestertől a legényt elédésgetni, különösen „nagyobb napszámnak” ígérete mellett, kimondván a céhszabályokban azt, hogy „egy mester, más mesternek legényét kéz alatt, vagy nyilvánosan kemény büntetés alatt hitegetni ne merészelje.”

Nem volt szabad az sem, hogy a legény mesterét hét közben elhagyja, de viszont a mester sem küldhette el legényét.

Külön intézkedett a céhszabályzat arra vonatkozólag is, hogy husvét, pünkösd és karácsony előtt három héttel nem volt szabad műhelyét elhagyja egy munkás sem, de a mester sem küldhette el ezen idő alatt legényét. Ezen intézkedés arra szolgált, hogy az ünnepek előtt felhalmozódott munka hátrahagyását ne szenvedjen.

A legények társasága.

A legényeknek külön társaságuk volt és külön gyűléseket is tartottak, de mindig a céhek felügye-

lete és ellenőrzése alatt. Ezt a társaságot „Ifjú legényi társaság”-nak hívták és a céh kebelébe tartozott, amely felett a felügyeletet a céh által erre a célra kirendelt két mester az ugynevezett „bejáró mesterek” (Beyssetzer) gyakorolták.

A legények társasága, ha a céh oltalma alatt is állott, azért mégis volt némi önálló jellege. Volt a legényeknek egy céhládájuk, amely a két bejárómester ellenőrzése alatt két legényre volt bízva, akiket dékányoknak vagy öreglegényeknek (Altknecht) hívták és a ládára ügyeltek és annak gondját viselték, mert meg volt határozva, hogy

„amely legény a városba jön, az köteles első félheti bérét beszolgáltatni a ládába. Ha pedig valamelyik legény ezt nem tenné meg, az olyant a láda előtt négy pénzzel büntessék meg.”

A legények társaságának egyik szociális intézménye volt, hogy társait segítse is, ha azok különösen betegségükben rá szorultak arra.

„Ha valamely legény megbetegednék és annyira elerőtlenülne, hogy magát nem birhatná, minden éjjel két-két legény vigyázzon mellette és bánjon vele azonképp nappal is, ha az szükség kívánja, sőt ha betegségében költség nélkül megfogyaatkoznék, az ládából 25 vagy 50 pénzt adjanak neki. Annak utána az beteg legény, ha meggyógyul, tartozzék az kölcsön adott pénzt hat hétre megfizetni.”

A céhek szigorú felügyeletet gyakoroltak a legények erkölcsi élete felett is és különösen a korcsmázások és szerencse játékok esetén nagyon szigorú büntetések alá estek, ha azok ellen valamelyik legény vétett.

A részegséget is büntették, mert kimondották, hogy „ha valamely legény oktalanul megrészeged-

FABRICA DE PIELĂRIE FINĂ A FIRMEI
FRĂȚII
SCHLOSSER
S. A. P. COMERTUL CU PRODUSE BRUTE
TIMIȘOARA II, St. VLAD. DELAMARINA 18
Adresa Telegrafică: SAGAL. — Telef.: 20-19

SPECIALITĂȚI:

- SAGAL-BOXURI negru și colorat
- SAGAL-NUBUC alb
- SAGAL-NACO în orice culoare
- SAGAL-CHEVREAUX DE CAL
- SAGAL-CHEVRETTE în orice culoare
- SAGAL- NAPPA pentru haine de piele
- SAGAL- CROCO
- MESINI, ANTILOPE

nék, hogy az bort kiadná, az olyan tartozzék az ládába fizetni 32 dénárt; ha pedig ilyen vétekben valamely ifju lélegzik, az is bünhődjék büne és az legények szokások szerint a láda előtt."

Ilyen szigorú szabályok közt élt a céhek legénye, ha vándorútjában egy-egy városba betért. De ezekre a szigorú intézkedésekre nagy szükség volt, mert az élet útján már ifju korában megtanulta, hogy pályájának célkitűzését a nevelésnek csakis eme követelményeinek alávetése után érheti el. A céhek eme követelmények betartására óriási súlyt helyeztek, mert a céhek létalapja és azok tekintélye első-sorban is arra az erkölcsi alapra volt fektetve, mely alapot kötelességtudásnak, fegyelemnek és engedel-mességnak nevezünk. Ezt a tudást, ezt a fegyelmet és engedelmisséget kellett elsajátítsa, megtanulja, irányelvét tegye az a legény, aki azokban az idők-ben mester és mint mester a „becsületes cég“-nek felavatott tagja akart lenni.

Bár most is a múlt idők céhének szelleme len-gené át kézműipari életünk világát, hogy új erőre, új életre kelhetne az a rendszer, amely a jelenlegi formájában csak korcsitúrája annak az évszázados céhrendszernek, amelyet oly könnyedén, félvállról szeretnek lekicsinyelni és ósdinak nevezni azok, akik annak ideális szellemét, nagyszerű szervezetét és szigorú szabályait csak hírből ismerik.

A céhek ma is a legtökéletesebben beillenének társadalmi rendszerünkbe egy kis modernizálással, amint azt már több nyugati állam iparkodik is be-vezetni, mert rájöttek arra, hogy a céhek intézmé-nyének minden alkotása tökéletes és a legjobb s hogy szakmai téren az iparosok a legjobb kiképzés-ben részesülnek.

Nehéz életük volt a régi legényeknek. Vándor-bot és vándorút volt a társuk, sokszor évek hosszú során át, amíg megérett bennük az a tudat, hogy elérkezett az idő arra, hogy a vándor életet felcse-réljék a tudásukra alapított, alaposan kitanult és minden tekintetben elsajátított mesteri étellel.

A remekelés.

Ha a legény végigjárta fáradalmas vándoresz-tendeit, ami nem volt pontosan meghatározva, de szokás alapján rendszeren három évre terjedt és elég erőt érzett magában arra, hogy önálló mester legyen, akkor következett a cégbe való felvétel. Igen ám, de a cégbe való belépés nem ment olyan könnyen, mint ma az iparendélyek megszerzése, hanem a a cég bizonyos követelményeket irt elő. Elsősorban is, aki valamelyik cégbe be akart lépni valamelyik városban, a cég-szabály úgy intézkedett, hogy az il-lető ha mester akart lenni, „ennek előtte a városban esztendeig és három napig lakjék egy öreg mesternél, hogy a városi műnek szokását és módját megvehesse, a mester is megvehesse a legénynek erkölcsét."

(Folyt. köv.)

A kereskedelem világtörténel-méből.

1834 június 5. Georgia amerikai tartományban aranyásók egy 34 házból álló indián falut fedeztek fel a föld alatt. Írások szerint ebben a faluban indián kereskedők üdültek 100 évvel ezelőtt.

*

1826 június 10. A magyar országgyűlés felirattal kérte a királyt arra, hogy a vámügy szabályozásával kapcsolatban a magyar kereskedelem pangásának okait olyan bizottsággal vizsgálta felül, amelyben vérbeli kereskedők ülnek. Ennek nem lett fogantaja.

*

1788 június 10. Az „afrikai társaság“ első ülése Londonban. Az elnöklő Londonderry lord: „Célunk a brit kereskedelem előmozdítása Afrikában. Ne felejt-sék el, hogy Anglia merkantil állam. Csak érzéketlen szívvel és rideg önzéssel, ceruzával kezünkben sza-bad számolni. Így tesz a jó kereskedő ...“

*

1784 június 23. II. József császár a budai pol-gárok küldöttségéhez: „Budán csak akkor emelhet-nek nekem szobrot, ha már az ipar és kereskedelem fellendül, ha a közvagyonosodás utnak indul ...“

*

1771 június 22. Mária Terézia rendelete az ün-nepnapok megszorítására vonatkozólag, amelyek a földmivelés és kereskedelem nagy hátrányára vannak.

*

1826 június 1. II. Lajos király szabályozza az élelmiszerek árát: „... 1 ökör 12 frt, borjas tehén 6 frt. 1 mázsa szalonna 1 frt, 1 borju 34 denár ...“

*

1440 június 20. Erzsébet özvegy királyné levele Eizinger Ulrik pénzszerzőhöz: „Jöjjön ma hozzám 4 órára. Hozza magával elzalogosított koronámat. Adok annak ellenében magának egy 4000 forintos kötelez-vényt. Megteheti hiszen a koronáért csak 2500 forintot kaptam Öntől ...“

Támadás Batáék ellen az angol parlamentben.
Ahány országban telepedett meg a Bata rt., mindenütt érthető ellenőrzést kelt a cseh cég kiméletlen konkurenciája és ezért ki is van téve támadásoknak és ellenrendszabályoknak. Londoni jelentés szerint leg-utóbb az angol alsóházban tették szóvá Batáék munkabérrendszerét. A munkaügyi minisztérium állam-titkára azonban megvédte a Batatársaságot és kije-lentette, hogy a Batáék által vállalt kötelezettségek nem foglalják magukban azt, hogy a cseh cég angol cégekkel ne versenyezessen.

Az adóhátrálékosokhoz

Hogyan tisztázzuk adóügyi helyzetünket?

Az adózók nagy részének 2, 3 4 éves kifizetetlen adóhátrálékaik vannak.

Általában ezek az összegek melyeket hátrálék címén követelnek, egy összegben, távol állnak a valóságtól és nagyobb részük a valóságos tartozást jóval felülmulják.

A nyilvántartásban szereplő megterhelések általában az adóbehajtási szolgálat helytelen beszervezéséből, téves könyvelésekből és egyes tisztviselőknek hanyagságából származnak. Még pedig:

1. Az évi hátrálék összeg téves átviteléből.

2. A fizetéseknek a régi nyilvántartásokba bevezetése által, anélkül, hogy azokat áthoznák az új nyilvántartásba, amikor a régi egyenleg már kiegyenlítést nyert.

3. A számok helytelen leírásából, amikor a megterhelést bevezetik a nyilvántartásba.

A kamatnak ugyanarra az időre és ugyanazon összeg után való kétszeri felszámításából, amelyet a gyakran váltakozó tisztviselők külön-külön bevezetnek.

4. A közigazgatási vagy felebbezési uton elért törléseket nem vezetik keresztül.

5. Ezek a törlések sokszor még a törzskönyvben sincsenek keresztül vezetve úgy, hogy feltétlenül szükséges a doszár, a törzskönyv és a nyilvántartás adatainak felülvizsgálása.

Hogyan csináljuk ezt a felülvizsgálatot?

Tüzetesen kell vizsgáljuk az épület-adó, kereseti adó és minden adónemre vonatkozó doszárokat, az összes kapcsolatban levő döntvényeket, amelyek azon évekre vonatkoznak, amelyekre a felülvizsgálatot eszközöljük.

Ezután a megállapítási törzskönyv vizsgálata következik; ebből kivonatoljuk az összes bevezetett adókiutesteket külön-külön csoportokban.

Ezen adatok beszerzése után összehasonlítjuk a doszár és a törzskönyv adatait és azonnal kérjük az esetleges tévedések helyesbítését.

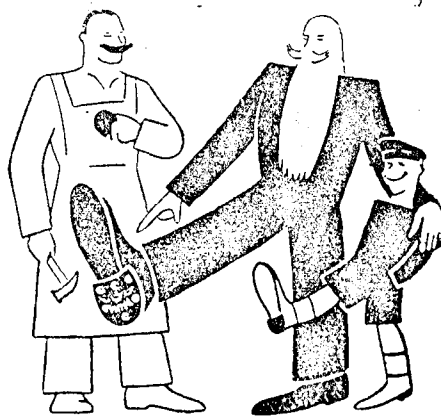
Ezután a nyilvántartás felülvizsgálata következik. Itt ugyancsak egy kimutatást készítünk mint a megállapítási törzskönyvnel és a végösszegeből levonjuk az eszközölt fizetéseket.

Ezt a két táblázatot összehasonlítva könnyen megállapíthatjuk vajjon van-e helytelen megterhelés a nyilvántartásban.

Az összehasonlítás megejtése után áttérünk a nyilvántartásnál kiegyenlített fizetések összegezésére és könnyen megállapíthatjuk, mi van még esetleges fizetni való. Minden más különbséget ami ezenfelül mutatkozik az helytelen és igazságtalan megterhelés, ezt azonnal jelentenünk kell és a megfelelő helyesbitést ott helyben eszközöltessük.

Ezt az összehasonlító munkát figyelmébe ajánljuk azoknak is, akiknek nincsen adóhátrálékuk. Nagyon sok ilyen esetben reájöttek, hogy nemcsak tartozásuk nincs, hanem túlfizetésben is vannak.

MIUTÁN OLY SOKA TARTOTT



KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

Aradon is megalakult a bőriparosok szövetkezete.

Több sikertelen, sőt balsikerű kísérlet után Aradon is megalakult a bőriparosok szövetkezete. Száznál több alapító tag közel 100.000 lei értékű részjegyet jegyzett. A munkakamara egy nagyobb kölcsön folyósítását helyezte kilátásba. Minden remény meg van ahhoz, hogy a szövetkezetek országos központja is támogatni fogja ezt az új iparosintézményt. A kellő anyagi alap lehetőséget ad arra, hogy ez a szövetkezet egészséges és fejlődés képes legyen.

A célkitűzés: közös anyagbeszerzés, közös áru értékesítés: A szövetkezet tevékenységét egyelőre az anyagbeszerzésre koncentrálja. A vezetőség már tárgyalást is kezdett a megfelelő anyagok beszerzésére. A város központjában egy üzlethelyiséget vett ki. Keres egy kellő szakmai és kereskedelmi ismeretekkel bíró garancia képes üzletvezetőt. És minden valószínűség szerint még augusztus hóban megnyitja bőrkereskedést.

Amikor ezeket az örvendetes híreket regisztráljuk, nem mulaszthatjuk el méltányolni azoknak az érdemeit, akik a szövetkezet megalakításának munkáját végezték. Ez a kis csoport, amely a múlt sikerelenségei miatt reményét veszítette, a rossz viszonyok által agyonsanyargatott tömeg közönyét fáradhatatlan agitációval megtörte, fényes eredménnyel legyőzte, minden dicséretet megérdemel. Külön ki kell emelnünk a szindikátus elnökének Adoc Ákos-

nak személyét, aki a szövetkezeti eszmébe vetett törhetetlen hitével, soha nem lankadó energiájával nem csak lelke volt e kis csoportnak, hanem a munkából is alaposan kivette részét. Érdemei elismerésül a szövetkezet elnökévé választották.

Reméljük, hogy a vezetőség még nagyobb ambícióval fog dolgozni a szövetkezet megerősítésén, fejlesztésén mint az a kis gárda a megalapításán, és reméljük, hogy a szövetkezeti eszméért lelkesen dolgozó kis gárda is nemcsak megmarad, hanem ki is bővül, mert kezdetben még nagyobb szükség lesz rájuk, mint amilyen volt. Bármilyen kedvező körülmények közt is indul a szövetkezet, nem lesz az útja zökkenés mentes. Lesznek nehézségek, lesznek akadályok és ezeket csak áldozatkész munkássággal, közös erővel lehet majd elhárítani, annál könnyebben, annál gyorsabban lehet a felmerülő problémákat megoldani, mennél nagyobb az erő. Az erő annál nagyobb, minél több a tag és minél nagyobb a részvénytőke. Ezért a tagtoborozásnak fokozottabb erővel kell folyni tovább. Ebben a munkában nemcsak a vezetőségnek kell résztvenni, hanem minden tagnak, mert *mindnyájunknak érdeke, hogy a szövetkezet minél erősebb, minél életképesebb, minél nagyobb legyen. Ha mindnyájan kivesszük a részünket a munkából, az is lesz.*

Ortner.

HIREK

Bőrárak július végén. (A Brassói Bőriparosok Árucarnokának jelentése). A behozatali taxák növekedése mindenütt erős áremelkedést eredményezett. A belföldi gyártmányú bőrök mai ára: lábastalp 95—120; kruppon: 115—140; fekete box: 36—45; fekete chevret: 26—30; színes chevret: 28—30; zsiros: 170—190; vikszos tehén: 175—200. A következő hetek folyamán még nagyobb áremelkedés várható.

Cipőtartósági verseny. A Vjecsernája Moszkva című lap eredeti ötlettel versenyt rendezett, amelynek az volt a célja, hogy kipróbálják az orosz cipők tartósságát. A cipőtartósági versenyen nyolc cipész vett részt és a versenyzőknek az volt a feladatuk, hogy gyalog tegyék meg az általuk készített cipőkben a Moszkva és Leningrád közötti 735 kilométeres utat. Hat résztvevő cipője már 100 kilométer után elszakadt és csak két pár cipő viselőinek sikerült a hosszú gyalogutat — amely tízenhét napig tartott — megtenni. A lap megállapítja, hogy az Oroszországban készült cipők átlagban 60—80 napig viselhetők.

55 millió pár házicipő a németországi termelés. A németországi házicipőgyárak egyesülete legutóbb közölte az 1934/35. évi jelentését. Ebből igen élesen derül ki, hogy ebben a cikkben milyen óriási mértékű konjunktúrális fejlődés van. 1932. évhez viszonyítva 40 százalékos és az 1933. évi forgalomhoz arányosítva 25 százalékos a párszamos fejlődés. 1934. évben a termelés elérte az 1929. évi 55 millió párat.

Az 1933. évi kivitel 4.5 millió márka volt, míg 1934. évben a felére szállt alá, úgy, hogy a fejlődés kizárólag a belföldi fogyasztás emelkedésére vezethető vissza.

A világ legnagyobb csizmája. Frankfurtban került bemutatásra egy ünnepi menet alkalmával a világ legnagyobb csizmája, amelyet a szász cipésziparosság készítettett Böbelnben fennállásának 600. évfordulója alkalmából. Nagy áldozatokkal készítették el az óriási csizmát. Csupán a felsőrész számára tíz tehén bőrért használják fel, míg a talpa súlya 481 fontra rug. A csizma magassága 5 méter. A csizma felső nyílásának kerülete ugyancsak 5 méter. A világ legnagyobb csizmáját hat mester készítette segédeivel hat hónap leforgása alatt. A csizma előállításához 750 munkára volt szükség.

Világgazdasági helyzet két statisztikai kimutatás tükrében. Egy párisi tudományos-folyóirat vérfagyasztó statisztikája:

1934-ben kétmillióégyszázezer ember halt éhen és egymilliókétszázezer lett öngyilkos a nyomor miatt. Ugyanabban az évben megsemmisítettek egymillió vagon búzát, 27 ezer vagon kávé, 258 millió kiló cukrot, 26 millió kiló rizst, és 25 millió kiló húst, mert nem volt hol eladni azokat vagy azért, hogy az árak ne essenek.

A kimutatás ötven ország hivatalos és nyíltan bevallott számadataiból állapította meg a fentieket.

A jelentés nem új, nem először halljuk, de az ilyesfajta számok borzalmasan növekednek az utóbbi években.

Az egyik poluson az éhenhalók, a másikon a „felesleges”, a tengerbe hajított áruk.

Ha egy emberöltővel ezelőtt valaki ilyesmit csak jószól is, villámgyorsan bevették volna az örültek házába. Ma azok akik csinálják, a gazdasági és politikai élet kormányrudjánál ülnek.

Hogy intézkednek törvényeink a részegség ellen. A ma érvényben levő szesz-törvény a 207-ik szakasza első bekezdésében a következőket tartalmazza:

„Bárki, akit ittas állapotban találnak, akár az utcán a közcsendet zavarja, akár nyilvános helyen, vagy berugva veszekedést idéz elő, vagy rendetlenkedik, 100 lejtől 500 lejig bírságozható meg. Ugyanazon évben történő visszaesés esetében a büntetés megkétszerezhető.”

Ugyanez a szakasz a második bekezdésben azt mondja, hogy:

„További visszaesés esetén a pénzbírság mellett még három napi elzárásra is ítéltető, ezenkívül elrendelhető a vétkes felvétele a részek kimutatásába, amely azután kilüggesztendő még a szomszédos községek községházain is.”

Előfizetések nyugtázása.

Ștefan Petrovan, Hunedoara	120	Lei
Fabracă Bursan	120	„
Sindler János	60	„
Csernozcky Imre, Arad	200	„
Adoc Axente	120	„
Tipei Gligore	120	„
Bojtos Sándor	60	„
Csernozcky Mihály	240	„
Cornea Lungi	120	„
Nyári András	120	„
Notstein Martin, Prejmer	60	„
Szabó Péter, Zernești	120	„

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenetek.

Előfizetőink figyelmébe. Lapunkat csak úgy tudjuk pontosan megjelentetni, ha az egészen minimálisra leszállított előfizetési díjakat pontosan megkapjuk. Az előfizetésnek azért „előfizetés” a neve, hogy ne „utófizetés” vagy „sohameg nemfizetés” legyen belőle.

Temesvári tudósító. Nem kaptunk egyetlen sort sem. Lehet, hogy elveszett. Kérünk újabb cikkeket.

G. F. Marosvásárhely. Az ügyben még nem tudunk érdemlegesen eljárni. Talán augusztus hó folyamán. Bukaresti képviselőnket megbíztuk, hogy nézzen sürgősen utána.

D. B. M. Sziget. A szervezés munkája lassan de mindenütt halad. Az iparosság kezd öntudatra ébredni. A sűrűn tartott konferenciák, megbeszélések, közgyűlések mind ezt igazolják. Hisszük, hogy munkásságunk nem fog nyom nélkül maradni s az idő haladtával egy jól megszervezett bőrparossága lesz az országnak. Folytassák ott is a munkát, üdvözlöt. Több levélre következő számunkban válaszolunk.

Modern

cipőfelsőrész-gyártást vezetem be,
úgy páros, mint tucat-munkában.

megrendelések legpontosabban teljesítve!

DÁNÉR

BRAȘOV, ȘIRUL INULUI 30 szám.

D E R S C H U H

Fachblatt des Siebenbürger, Banater, Kreischer und Maramurescher
Schuhmacher - Verbandes

Wieder aufgejammert

hat auf dem Schässburger Kongress das Kleingewerbe. Jahrzehnte lange Beschwerden, allgemein gewordene Klagen, grosse Portion Bitterniss und Hoffnungslosigkeit haben sich auch bei dieser Gewerbe-Versammlung zusammen gehäuft, wie auch bei jeder solchen Zusammenkunft. Wir haben unter dem Druck der Steuerpresse die zerzweifelten Rufe unserer Kollegen gehört, wir haben die unmögliche Unordnung der Gesellschaftsversicherungsangelegenheiten gehört, wir haben gehört die Jammerworte der ländlichen Kleingewerbetreibenden wegen der Last von Schulden, wir haben gehört . . . alles haben wir gehört, alles gesehen, den es drücken uns doch alle dieselben Schnallen und es ist nicht nötig die Wunden aufzukratzen: wir wissen auch so schon was weh tut. Aber wird wohl dieser neue Kongress einen Erfolg haben? Denn von Schässburg bis Bukarest ist der Weg sehr lang und hinter die gut ausgepolsterte Türen gelangen nur sehr selten die Hilferufe der Kleingewerbetreibenden. Aber hier muss man etwas machen. Die Bauernklasse hat man noch auf dem Wege der Konversion vom Zugrundegehen erretet, warum will man denn nicht auch an den Kleingewerbetreibenden des Landes helfen? An denen, welche ebenfalls mit der Arbeit ihrer beiden Hände die Steuern einliefern und den Schweis zur Haushaltung des Staates? Man müsste nur in das grosse Hauptbuch hineinsehen und man könnte das sofort klar erblicken, dass eben den grössten Teil der Staatslasten das Kleingewerbe und Kleinhandel führt. Warum ist gerade dieses die am stiefmütterlichsten behandelte Schichte des Landes? Wir haben von dem gehört, dass Kleingewerbetreibenden welche mit der Arbeit ihrer beiden Hände fünf-sechs Familienmitglieder erhalten, zahlen grössere Steuer als ein zwanzig Joch Grund habender Bauer. Wir haben davon reden hören, dass man diesem und jenem den letzten Polster unter seinem Kopf herausgenommen hatte. Warum will man also an diesen Angelegenheiten nichts ändern? Warum will man noch neuere Lasten neuere Verpflichtungen auf die Bürgerschaft aufdrängen, welches immer die Vertrauensverteste, annehmbarste Staatsbürger-Schichte war? Es kann ja doch nicht in der Interesse keinerlei Regierung sein, dass er sein eigenes Kleingewerbe erwürgt. Bei der neuen Steuerbemessung sollen die Finanzbehörden Rücksicht nehmen auf die schwere Lage, sie sollen das einsehen; dass man mit zusammen gebundenen Händen nicht arbeiten kann, dass man im Schatten der Steuerpresse, beim Anblick des Steuer-Strickes die Menschen auch die letzte Energie verlässt, welche sie bis jetzt geheizt hat. Wir bitten um würdigeren Umgang den Kleingewerbetreibenden gegenüber!

Kleingewerbe-Kongress in Schässburg.

Das Kleingewerbe verlangt die Autonomie der Krankenkassa und die Löschung der rückständigen Steuern.

Am 24. Juli hielten die Kleingewerbetreibenden und Kleinkaufleute von Romänien — der siebenbürgische Teil — ihren Kongress im Festsale des Schässburger Rathauses. Auf der imposanten Versammlung sind um 300 Ausgesandte erschienen vom Gebiete Siebenbürgen, Banat und Maramuresch, damit sie über ihre Beschwerden verhandeln sollen und um Heilung zu suchen für unsere Lasten.

Die Sitzung hat Senator Samoila, der Vereins-Vorstand in Gegenwart der Schässburger behördlichen Abgeordneten abgeleitet. Samoila hat in seiner Eröffnungsrede betont, dass er im Interesse des kleingewerblichen Schutzes keine Nationalunterschiede kennt, den jedem von uns sind die Beschwerden und Leiden dieselben.

Nach den verklungenen Begrüßungsreden hat sich unser Kollege Adalbert Laczkovits zur Rede erhoben, welcher sich gründlich vorbereitet hatte, machte die Sachlage der Gesellschaftsversicherungsangelegenheiten bekannt. Vor allem hatte er an dem auszusetzen, dass der Staat das Kleingewerbe in so eine Versicherung zwingen soll, welches jedem seine eigene Angelegenheit ist. Das bezügliche Gesetz müsste man hin ändern, dass ein jeder sich in die Klasse einschreiben lassen kann, in welche er will und wenn er überhaupt sich nicht einschreiben lassen will, soll ihn niemand dazu zwingen können. Nach weiterer Reihenfolge verlangte er die Autonomie der Krankenkassa und mit diesem im Zusammenhang weist er auf einen Haufen Zurücklegungen hin, welche in Schässburg das Leben unserer Gewerbekollegen verbittern. Von der Krankenkassa hat der gegenwärtige Kassen-Hauptkontrollor die Anklagen mit verwundern zur Kenntniss genommen und versprochen, dass er die strengsten Untersuchungen vornehmen wird in diesen Angelegenheiten. Den Vortrag unseres Kollegen Laczkovits hat in allem der Kongress mit grossem Beifall empfangen.

Johann Jakab, Kronstädter Ausgesandter hat die Beschwerde vorgebracht, wobei die Verordnung eine riesengrosse Last für die Kleingewerbetreibenden ist, dass sie die erste Woche des kranken Gesellen mit dem Arbeitsgeber bezahlen lässt. Nebenbei dass diese Verordnung ganz unbegründet ist, gibt auf sehr viel Schwindereien Gelegenheit. Nach dem Ratschlage Johann Jakabs sagte der Kongress aus, dass er sich weigert die selbständigen Meister zur Krankenkassa zu zwingen, zur Zahlung der ersten Woche des kranken Gesellen und bittet die betreffenden Behörden, dass sie die Autonomie der Krankenkassa zurückgeben soll.

Der nächste Vortragende ist Atelean Basil (Schässburg) verhandelt über die Steuerbeschwerden.

Er macht lange die unmöglichen Gründe klar, auf dessen Basis man die Kleingewerbetreibenden besteuert. Er klärt das auf, dass des Landes keine einzige Volksschicht unter so schweren Lasten ist, als wir. Ein Landwirt der ein Gut mit zwanzig—dreissig Joch zur Verfügung hat, zahlt viel weniger Steuer als der Kleingewerbetreibende, welcher mit einem einzigen Gesellen oder ohne Lehrling mit der Arbeit seiner beiden Hände seine Familie erhalten muss. An der Landwirtenklasse hat man auf jeder Art geholfen. Warum hilft man nicht auch am Kleingewerbe. Warum behandelt man diese Klasse am aller stiefmütterlichsten? Man trägt den letzten Polster, den letzten Bissen Brot aus unserem Haus, ohne dem, dass sich mehr wer mit unseren schweren Beschwerden kümmern sollte.

Die Ansprache Atelean's hat eine leidenschaftlich gestimmte Debatte gefolgt. Unter vielen haben noch Kocsis Satu-Mare, Johan Aldea und Johann Jakab Kronstädter Ausgesandte gesprochen, wie auch der Vorstand der Fussbekleider, auch der Redakteur unseres Blattes. Alle haben die unaushaltbare Lage geschildert. Der Kongress hat auf Johann Jakab seinen Rat beschlossen, dass er in dieser Richtung eine Aktion richten wird, dass man die bis 1. April 1935 rückständigen Steuern löschen soll und bei den neuen Steuerbemessungen auf die immer schwerer werdenden Lasten Rücksicht nehmen soll, auf die veränderten Lebensverhältnisse u. s. w.

Samoila Senator macht das neue Gewerbegesetz bekannt, dann hält Cirebea, Hermannstädter Ausgesandter von Handelskammer-Angelegenheiten Vortrag. Zum Schluss referiert Adalbert Laczkovits von den Konversions-Angelegenheiten.

Der Schässburger Kongress hat wiederholt bestätigt, dass die Kleingewerbetreibenden Romäniens sich in einer schweren Lage befinden und dass man diese Lage umändern muss. Wir sind neugierig ob es einen Erfolg haben wird die Hilferufe, welche von hier verklangen.

Nach dem Abschluss der Gemeinsitzung hat die Fussbekleidungsgruppe eine extra Besprechung gehalten, wobei sie speziell unsere Fragen besprochen haben. Vor allem kam wieder die Gefahr in den Vordergrund, welches unser Fach von der Seite der Gummischuhe bedroht. Wenn die Regierung heuer nichts tut, zur Erhöhung des Einfuhrzolles und mit diesem zur Ausgleichung der normalen Preiswaage dann wird der folgende Winter die Kleingewerbetreibenden in noch verzweifeltere Lage bringen als im vorigen Jahr.

Zur teilweisen Verhandlung dieser Frage werden wir noch zurückkehren.

Nachrichten

Lederpreise Ende Juli. (Die Meldung der Warenhalle Kronstädter Gewerbetreibenden.) Das Wachsen der Einfuhrtaxen hat überall Preiserhöhung hervorgerufen. Der heutige Preis des im Innlande verfertigten Leders: Fusssohle: 95—120; Kruppon: 115—140; schwarzer Box: 36—45; schwarze Chevrette: 26—30; bunte Chevrette: 28—30; Fettes 170—190; gewichste Kuh: 175—200 Lei. Im Laufe der folgenden Wochen ist noch grössere Preiserhöhung zu erwarten.

Die Erzeugung an Hausschuhen in Deutschland beträg 55 millionen Paar. Der Hausschuhfabriks-Verein aus Deutschland teilte uns zuletzt seine 1934/35-er Meldung mit. Aus diesem ist es klar ersichtlich, was für eine riesenhafte konjunkturelle Entwicklung es hat. Im Verhältnisse zum Jahre 1932 ist sie 40%ig und im Verhältniss zum 1933-er Verkehr ist die paarfache Entwicklung 25%ig. Im Jahre 1934 hat die Erzeugung die 1929-er 55 millionen Paare erreicht.

Die Ausführung vom Jahre 1933 war 4.5 millionen Mark, bis es zum Jahre 1934 auf die Hälfte gesunken ist, so, dass die Entwicklung ausschliesslich nur auf den inländischen Gebrauch zurück zu führen ist.

Der grösste Stiefel der Welt. In Frankfurt wird zur Vorstellung bei Gelegenheit einer Festvorstellung der grösste Stiefel der Welt, welchen die sächsischen Gewerbetreibenden in Böbeln machen lassen haben zur Bestehung seines 600 jährigen Jubiläums. Man hat den mächtigen Stiefel mit grossen Opfern verfertigt. Nur für den Oberteil gebrauchte man das Leder von zehn Kühen, bis das Gewicht der Sohle auf 481 Font kommt. Die Höhe des Stiefels ist 5 meter. Der obere Umfang ist ebenfalls 5 meter. Den grössten Stiefel der Welt haben sechs Meister mit ihren Gehilfen im Laufe von sechs Monaten verfertigt. Zur Herstellung des Stiefels waren 750 Arbeitsstunden nötig.

Angriff gegen Bata im englischen Parlament. In wieviel Ländern die Bata A. G. sich gelagert hat, überall hat man eine verständige Antipathie gegen die zudringliche Konkurrenz der tschechischen Firma empfunden und deshalb ist sie auch Angriffen und Gegenverordnungen ausgesetzt. Nach Londoner Nachricht hat man zuletzt im englischen Parlament über die Bata-ische Arbeitslohnmethode verhandelt. Der Staatssekretär des Arbeitsministeriums hat aber

die Bata Gesellschaft verteidigt, und ausgesagt, dass die durch Bata übernommene Verpflichtungen nicht in sich schliessen, dass die tschechische Firma mit englischen Firmen nicht konkurrieren darf.

Redaktion.

Zur Aufmerksamkeit unserer Vorzahler. Wir können unser Blatt nur dann pünktlich erscheinen lassen, wenn wir die Vorzahlungspreise pünktlich erhalten. Die Vorzahlung heisst darum „Vorzahlung“ dass nicht „Nachzahlung“ oder „Nichtzahlung“ daraus werden soll.

Temeschvarer Berichte. Wir haben keine einzige Zeile erhalten. Es ist möglich, dass sie verloren gegangen sind. Wir bitten nun neuere Artikel.

G. F. Târgu-Mureş. Der Sache konnten wir noch nicht erfolgreich nachgehen. Vielleicht im Laufe des Monats August. Unseren Bukarester Vertreter haben wir beauftragt, dringend nachzusehen.

D. B. M. Sighet. Die Arbeit der Vereinigung geht langsam aber überall vorwärts. Die Gewerbetreibenden fangen an zur Selbsterkenntnis zu erwachen. Die häufig abgehaltenen Konferenzen, Besprechungen und Gemeinversammlungen bezeugen all dieses. Wir glauben daran, dass unsere Arbeit nicht ohne Spur bleiben wird und mit der Zeit wird es ein gut gegründetes Ledergewerbe für das Land sein. Setzen sie auch dort die Arbeit fort, mit Gruss. Auf weitere Briefe antworten wir in unserer nächsten Nummer.



Gehen Sie zum Schuster und bestellen Sie die WASSERDICHTEN und DAUERHAFTEN PALMAOKMA SOHLE

Es ist in Ihrem eigenen Interesse

Pantofari din Regiunea BRAȘOVULUI!

Cumpărați în

„Hala de vânzare a pantofarilor
industriași de piele Brașov“

Prundul Roselor 2.

Depozit: SIGHIȘOARA.



Brassó-vidéki Bőriparosok!

Vásároljatok a

„Bőriparos-mesterek Szövetkezetének
Árucsernokában“, Brassó

Rózsatér 2 sz.

Fióküzlet: SEGESVÁR.



Schuhmacher aus der Kronstädter Gegend!

Kauft eure Waren in der

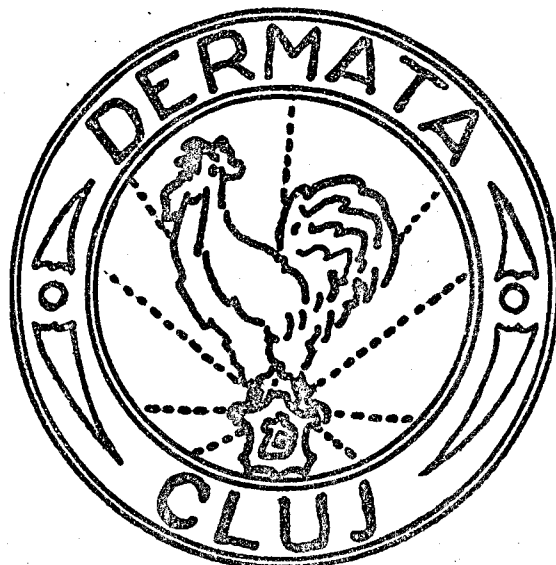
„Verkaufshalle der Lederindustr.-
Meister Kronstadt“ Rosenanger 2.

Filiale: SCHÄSSBURG.

Ceeace este temelia pt. o casă, este talpa pt. încălțăminte!

Pt. temelia unei case, arhitectul folosește pietrele cele mai solide. Pentru talpa încălțăminte trebuie să se întrebuițeze pielea cea mai bună. Tălpile DERMATA sunt durabile, rezistă umezelii, păstrează forma și sunt confortabile la purtat.

Tălpile DERMATA au o greutate specifică mică și deaceia Vă permit o calculație favorabilă. Clientela mulțumită, câștigul sporit . . . Cereți piele DERMATA dela furnizorul Dv.



A cipőnél a talp olyan fontos mint az épületnél az alapzat!

Amint a ház alapzatához az építész a legjobb köveket használja, úgy a talphoz a cipész a legjobb bőrt dolgozza fel.

A DERMATA-talp tartós, vízálló, viselésnél kellemes és formáját megtartja.

A DERMATA-talp könnyű súlyánál fogva, előnyös kalkulációt tesz Önnek lehetővé.

Megelégedett vevők, jobb kereset . . .

Követeljen DERMATA-talpat a szállítójától!

Was das Fundament für das Haus, ist die Sohle für den Schuh!

Für das Fundament des Hauses nimmt der Baumeister die besten Steine.

Für die Sohle des Schuhs soll der Schuster nur das beste Leder nehmen.

DERMATA-Sohlen sind haltbar, widerstandsfähig gegen Wasser, angenehm im Tragen und halten die Form.

DERMATA-Sohlen sind spezifisch leicht und erlauben Ihnen daher eine nutzbringende Kalkulation.

Zufriedene Kunden, besserer Verdienst . . .

Verlangen Sie DERMATA-Sohlen von Ihrem Lieferanten!

DERMATA